

Pohjoismaiset ammattiliitot: Alustatyö on kestäväää vain, jos sillä voi ansaita kohtuullisen toimeentulon

Yhä useamman ihmisen työtehtäviä koordinoidaan sovellusten kautta. Näillä alustatyöntekijöillä ei ole kiinteää työpaikkaa, ja he työskentelevät usein yksin, tehtäväkohtaisilla sopimuksilla, heikolla korvauksella ja usein ilman työläinsäädännön turvaa.

Alustatyön yleistymiseen on liittynyt ongelmia kaikkialla maailmassa: verojen välttelyä, sääntöjen ja määräysten kiertämistä, työehtosopimusten välttelyä, sosiaalista polkumyyntiä sekä sitä, että yritykset kieltäytyvät kantamasta työnantajavastuuta. Pohjoismaat eivät ole olleet poikkeus. Useimmat alustayritykset ovat suurten yhdysvaltalaisten yritysten omistuksessa tai yhdysvaltalaisten sijoittajien rahoittamia. Ne eivät ainoastaan muuta toimialoja, vaan ne myös haastavat pohjoismaista työmarkkinamallia. Pohjoismaissa uskomme oikeudenmukaisiin palkkoihin, vahvoihin työntekijöiden oikeuksiin ja työehtosopimukseen – emme järjestelmään, joka perustuu epävarmuuteen ja matalapalkkaiseen työhön.

Pohjoismaiset ammattiliitot ovat pyrkineet parantamaan alustatyöntekijöiden asemaa pohjoismaisella tavalla: neuvottelemalla työehtosopimuksia. Aidot työehtosopimusneuvottelut edellyttävät kuitenkin neuvotteluosapuolia, jotka ovat valmiita käymään vilpittömiä neuvotteluja ilman ennalta määrättyjä lopputuloksia tai sanelua. Tällä hetkellä tällaisia vakavasti otettavia neuvottelukumppaneita on harvassa, ja työehtosopimuksia on saatu aikaan vain muutama.

Esimerkiksi jotkin pohjoismaiset ammattiliitot ovat neuvotelleet alustayritys Woltin kanssa työehtosopimuksesta jo vuosien ajan. Neuvottelut eivät kuitenkaan etene, koska yritys ei ole valmis parantamaan lähettien työehtoja riittävästi.

Olemme vakaasti sitä mieltä, että pohjoismainen malli – järjestäytyneet työmarkkinat, vahva työntekijöiden suojelu ja vankka sopimisen kulttuuri – on keskeinen edellytys sille, että vastuulliset yritykset, työntekijät ja koko yhteiskunta voivat menestyä.

Pohjoismainen lähestymistapa uusiin teknologioihin ei ole niiden vastustaminen, vaan se, että työntekijät ja ammattiliitot osallistuvat siihen, miten teknologioita hyödynnetään työssä. Tällä pohjoismaisella lähestymistavalla on onnistuttu yhdistämään innovaatiot ja tuottavuuden kasvu ihmisarvoiseen työhön ja tasa-arvoon.

Allekirjoittaneet ammattiliitot tukevat alustayritysten kanssa käytäviä suoria neuvotteluja tai osallistuvat niihin tavoitteenaan oikeudenmukainen palkka, turvalliset työehdot ja asianmukainen sosiaaliturva. Kehotamme yhdessä kaikkia alustayrityksiä ryhtymään aitoihin neuvotteluihin ja kunnioittamaan pohjoismaisen työmarkkinamallin arvoja ja käytäntöjä.

*Pohjoismaisten kuljetusliittojen yhteisjärjestö NTF
Auto- ja Kuljetusalojen Työntekijäliitto AKT, Suomi
Palvelualojen ammattiliitto PAM, Suomi
Fellesforbundet, Norja
3F Transport, Tanska
Transportarbetareförbundet, Ruotsi
LÍV, Islanti
VR, Islanti*